

Beljak Pažinová, Noémi

[Beljak, Ján et. al. Pustý hrad vo Zvolene, Dolný hrad 2009-2014]

Archaeologia historica. 2015, vol. 40, iss. 1, pp. 312-313

ISSN 0231-5823 (print); ISSN 2336-4386 (online)

Stable URL (handle): <https://hdl.handle.net/11222.digilib/133841>

Access Date: 17. 02. 2024

Version: 20220831

Terms of use: Digital Library of the Faculty of Arts, Masaryk University provides access to digitized documents strictly for personal use, unless otherwise specified.

zentovány tyto referáty: B. Pomfyová, Ranostredoveké kláštory na Slovensku. Torzálna architektúra – torzálné poznatky – torzálné hypotézy; P. Staněk, Ženský klášter v Doubravniku; M. Hanuš, Výsledky archeologického výskumu kostola sv. Egídia v Hronskom Beňadiku; P. Bárta – M. Bóna – M. Keleši, Nové výsledky chronometrického výskumu nadzemných murív NKP Kostola Sv. Juraja v Kostofanoch pod Tribečom; A. Botek – R. Erdélyi – B. Vachová, Varianty metodiky prezentácie hodnotných vrstiev a nálezov interiéru kostola sv. Margity Antiochijskej v Kopčanoch; M. Waldmanová – V. Dufková – J. Orna, Torzální architektura v historickém jádru Plzně na příkladu špitálního kostela sv. Maří Magdalény; P. Šimončičová-Koášová – B. Lesák – D. Pivko, Kamenárske značky z kaplnky sv. Jakuba v Bratislave; P. Bolina, Význam relikvií dopravného pohybu při interpretaci velkomoravského hradiště u Bojně (okr. Topoľčany). Konference byla uzavřena souborem přednášek zaměřených na hmotnou kulturu: S. Morvayová, Militárie z Pustého hradu; P. Nagy, Pálená strešná krytina na slovenských hradoch; A. Hoch – M. Peška – P. Staněk, Kožené artefakty z České ulice v Brně; M. Mácelová, Banskobystrický stredoveký vodovod vo svetle archeologických nálezov; D. Mazur, Nowe znaleziska kafli z terenu Krakowa – wstępne wyniki analizy a M. Broszko, Jarosławskie kafle płytowe o tematyce rycerskiej jako przyczynek do badań uzbrojenia.

Součástí konference byla také odborná exkurze, v jejímž rámci byly navštíveny hrady Velký Šariš a Kapušany, i tradiční společenský večer.

XLVI. konference přinesla množství příspěvků spjatých s hlavním tématem různými způsoby, které reflektovaly stav výzkumů, nové výzkumy z posledních let a možnosti a způsoby dokumentace torzální architektury.

Lucie Valášková

Kolektív autorov: Pustý hrad vo Zvolene. Dolný hrad 2009–2014

Pustý hrad vo Zvolene. Dolný hrad 2009–2014. Zvolen – Nitra 2014, 372 strán, 195 obrázkov vnorených do textu, 51 grafických celostranových tabuliek, 43 strán anglického resumé, náklad 400 ks. ISBN 978-80-558-0734-8

Kolektív autorov: PhDr. Ján Beljak, PhD., doc. PhDr. Noémi Beljak Pažinová, PhD., RNDr. Boris Beláček, PhD., Ing. Milan Golis, PhDr. Ján Hunka, CSc., RNDr. Anton Krištín, DrSc., Ing. Vladimír Kohút, PhDr. Pavol Maliniak, PhD., Dr. Maxim Mordovin, Dr. Marcin S. Przybyła, Mgr. Dominik Repka, PhD., Ing. Martina Slámová, PhD., Mgr. Michal Šimkovic, Bc. Balázs Tóth, Mgr. Ondrej Žaár, PhD.

Publikácia o Dolnom hrade Pustého hradu vo Zvolene je výstupom komplexného spracovania a vypovedacej možnosti dochovaného archeologického materiálu za výskumné sezóny 2009–2014. Kniha referuje o osídlení lokality od najstaršieho obdobia až do novoveku a predstavuje všetky druhy objavených archeologických i stavebno-historických nálezov. Ponúka zároveň dôkladnú analýzu terénnej situácie i pamiatkovej obnovy hradu. Súčasťou knihy je prehľad doterajších dejín bádania archeologickej lokality, geologická charakteristika polohy, flóra a fauna areálu, história a každodenný život na vrcholno-stredovekom hrade a v závere i formy a možnosti popularizácie Národnej kultúrnej pamiatky Pustý hrad vo Zvolene. Súčasťou diela je okrem do jednotlivých kapitol vnorených obrázkov, grafov a tabiel aj bohatá obrazová príloha v podobe kreslených tabuliek nálezov a fotografickej dokumentácie stavebnej premeny areálu hradu a obytnej kráľovskej veže. Snahou autorov bolo okrem základného vyhodnotenia a kultúrneho zaradenia nálezových situácií, objektov a nálezov komplexne predložiť možnosti multidisciplinárnej spolupráce (historického, stavebno-historického, archeologického a pamiatkarského výskumu) na archeologickej lokalite a tým vytvoriť dobrý podklad pre prezentáciu pamiatky a riešenie problematiky historického osídlenia regiónu. Publikácia by mala prispieť nielen k lep-

šiemu poznaniu histórie Pustého hradu vo Zvolene, ale aj k pochopeniu vypovedacej možnosti bohatej materiálnej kultúry jednotlivých dejinných období. Dielo nie je určené len pre odbornú verejnosť z oblasti histórie a archeológie, má slúžiť aj širokej verejnosti, aby (s)poznala Pustý hrad, rozšírila si o ňom svoje poznatky a šírila osvetu pri jeho prezentácii i ochrane.

Medzinárodný autorský kolektív, ktorý sa podieľal na konečnej príprave textov jednotlivých kapitol a obrazovej (kresbovej i fotografickej) dokumentácie, tvorí celkovo pätnásť bádateľov. V abecednom poradí sú to: B. Beláček (charakteristika stavebného materiálu a kamenného podložia), J. Beljak (metodika výskumu, nálezová situácia, stavebná história, pamiatková obnova, závery), N. Beljak Pažinová (celková koordinácia prác, dejiny archeologického bádania, osídlenie lokality v dobe kamennej, život na stredovekom hrade na základe výpovede archeologických nálezov, prezentácia hradu a práca s verejnosťou, záverečné zhodnotenie významu lokality), M. Golis (údržba a ochrana hradného areálu), J. Hunka (mince a ich dejinná interpretácia), A. Krištín (rastlinstvo a zvieratstvo v okolí hradného areálu), V. Kohút (pamiatková obnova), P. Maliniak (dejiny hradu v arpádovskom období na základe písomných prameňov), M. Mordovin (novoveké dejiny hradu na základe výpovede archeologických nálezov), M. S. Przybyla (osídlenie hradného kopca v posledných dvoch tisícročiach pred Kristom), D. Repka (stredoveká keramika a sklo), M. Slámová (historické krajinné relikty v okolí hradu), M. Šimkovic (architektúra a stavebná história pamiatky), B. Tóth (stredoveké militária, náradie, ozdoby), O. Žaár (praveké kamenné nástroje a polotovary).

Publikácia vznikla s finančnou podporou Ministerstva kultúry SR v rámci programu „Obnovme si svoj dom“ (podprogram 1.3) za rok 2014 a grantovej agentúry International Visegrad Fund (Standart Grant 21410013). Publikáciu vydali: Univerzita Konštantína Filozofa v Nitre, občianske združenie ARCHEOFACT a Archeologický ústav SAV v Nitre.

Noemi Beljak Pažinová

